

בית הדין הצבאי

מחוז שיפוט מטכ"ל

בפני: סא"ל שחר גרינברג - אב"ד

רס"ן חיים בלילטי - שופט

רס"ן חנה צירלין - שופטת

בעניין: התובע הצבאי (ע"י סגן טל ואקיל; סגן עינב אוראל כהן)

נגד

הנאשם: ח/XXX רב"ט ה' ו' (ע"י ב"כ, סרן יעלה צפלאוי)

גזר - דין

כללי

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, בכתב אישום מתוקן, בעבירות הבאות:
שימוש בסם מסוכן, לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973;
החזקת סם מסוכן, לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973;
החזקת אגרופן או סכין שלא כדין, לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977;
סירוב להיבדק לשם גילוי שימוש בסמים מסוכנים, לפי סעיפים 127א ו-250א(א) לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955;
נהיגה בשכרות, לפי סעיפים 62(3) ו-64ב לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961;
נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961.

2. על פי כתב האישום המתוקן, בין חודש פברואר 2018 לחודש דצמבר 2018 עשה הנאשם שימוש בסם מסוכן מסוג קנאביס בתדירות של פעמיים עד שלוש פעמים בחודש באמצעות סיגריה מגולגלת. בחודש ינואר 2019 השתמש הנאשם בסם מסוכן מסוג קנאביס בהזדמנות אחת או שתיים. הנאשם אף החזיק ברכבו ביום 15.1.2019 סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל כולל של 12.19 גרם נטו. חלקו הארי, 10.44 גרם נטו,

מחולק לחמש שקיות קטנות ושקופות. במהלך חקירתו סירב הנאשם להיבדק בדיקות הדרושות לשם גילוי שימוש בסמים מסוכנים, על אף שנצטווה לעשות כן על ידי קש"ב במשטרה הצבאית.

3. חקירתו של הנאשם נפתחה בעקבות דיווח ממשטרת ישראל, לפיו בעת שנערכה ביקורת שגרתית במחסום נתפס ברכבו של הנאשם סכין ואגרופן. הנאשם הורשע, כאמור, בהחזקת האגרופן והסכין-סכין בעלת ידית אדומה ולהב מתקבע שאורכו כעשרה ס"מ. במסגרת הבדיקה השגרתית עלה החשד כי הנאשם משתמש בסמים. בחיפוש ברכבו נתפסו הסמים המפורטים לעיל. כן נמצא כלי עגול לפירור סם מסוכן בצבע כתום ("מקססה") ועליו שרידי סם מסוכן מסוג קנאביס.

4. הנאשם סירב במהלך הביקורת השגרתית של משטרת ישראל להיבדק בבדיקת מאפיינים על אף שהתבקש לעשות כן על ידי שוטרי משטרת ישראל. הוא אף סירב למסור דגימת שתן על אף שנצטווה לעשות כן על ידי שוטר משטרת ישראל במקום. נהיגתו של הנאשם ביום האירוע, 15.1.2019, נעשתה בעודו בזמן פסילת רישיון הנהיגה, אשר נפסל בפסק דין שניתן בבית משפט השלום לתעבורה-פ"ת ביום 13.1.2019, ובמסגרתו נפסל רישיון הנהיגה של הנאשם ל-30 ימים.

הראיות לעונש

5. במסגרת ראיות התביעה לעונש הוגש תדפיסו האישי של הנאשם (ת/2) ממנו עלה כי הנאשם התגייס בחודש פברואר 2018, במסגרת גיוס "מעלה" ומשרת בתפקיד כללי. לחובתו מספר עבירות עליהן נשפט בדין משמעתי.

6. גזר דין בלא הרשעה מבית המשפט לנוער ברמלה הוגש אף הוא מטעם התביעה (ת/3). בגזר דין זה בת"פ 10304-10-15 ובתיק 64789-12-15 נתן הנאשם את הדין בגין שני אירועי אלימות. האחד בגין תקיפה וחבלה ממשית, עת הכה אחר באגרופים ובבעיטות בבטנו, באזור איבר מינו ובראשו וגרם לו המטומה. השני, בגין החזקת סכין ואיומים בעת שהיה תחת השפעת אלכוהול. במסגרת הליך זה ולאחר קבלת תסקיר של שירות המבחן הוטל על הנאשם עונש של פיצויים וכן התחייבות בסך 5,000 ₪ להימנע מביצוע עבירות אלימות ובכלל זה איומים והחזקת סכין שלא כדין.

בפסק דינו של בית המשפט בו מצא להימנע מהרשעת הנאשם צוין כי הגם שמדובר בעבירות חמורות ניתן משקל לכך שמאז האירועים לא נפתחו כנגד הנאשם תיקים חדשים, לכך שהעבירות נעברו בתקופה מורכבת בחייו (לאחר פטירת אמו) ולשיקולי שיקום, ובכלל זה מתן הזדמנות לנאשם לפתוח את חייו כבוגר באופן "שיאפשר לו השתלבות בחייו כאזרח נורמטיבי וגיוס לצבא באופן מיטבי".

7. תדפיס מידע פלילי-תעבורה בעניינו של הנאשם (ת/4) העלה כי רישיונו של הנאשם נפסל בגין עבירה שעניינה אי ציות להוראות שוטר במדים. רישיונו נפסל לתקופה בת 30 ימים החל ביום 13.1.2019. עוד עלה כי הנאשם הורשע במספר עבירות תעבורה נוספות.

8. במסגרת ראיות ההגנה לעניין העונש הוגשה תעודת פטירת אם הנאשם (ס/1), אשר נפטרה בחודש אפריל 2016. כן הוגשו מסמכים רפואיים על שם סבתו של הנאשם (ס/2). במסמך הרפואי פורטו שלל הבעיות הרפואיות מהן סובלת הסבתא ובצדן העובדה כי כעת הסבתא מתגוררת לבדה וזקוקה להשגחה.

9. הנאשם וסבתו העידו בפנינו. בעדותו תיאר הנאשם את תחילת שירותו כנער מקא"ם ואת שירותו כעת כעובד קנטינה בבס"כ XXX. הנאשם משרת בימי א'-ו' בין השעות 07:00-10:00 ובלילות עובד כסדרן חניה בשדה התעופה ומשתכר כ-4,000 ₪ בחודש מעבודתו שם. הוא מתגורר לבדו עם סבתו, החולה בסרטן מאז פטירת אמו. לנאשם אין קשר עם אביו. הנאשם תיאר כי המצב בבית החל קשה מאז פטירת אמו ומחלתה של סבתו. הנאשם מסר כי הוא מטפל בסבתו מכל הבחינות. כעת אין מי שיעזור לסבתו. הנאשם הביע חרטה על מעשיו ומסר כי כיום הוא "יותר בוגר ומודע למצב". הוא ציין כי מעשי השימוש בסם בוצעו לאור מצב נפשי קשה.

10. סבתו של הנאשם תיארה את מצבו הרפואי ומסרה כי הנאשם הוא "ילד מקסים, הוא לוקח אותי גם לבית חולים, קופת חולים, כל שבוע אני ככה שבודקים אותי". היא ציינה כי כעת כשהנאשם בכלא אף אחד לא יכול לטפל בה וכי לבני משפחה אחרים אין זמן לכך. היא ביקשה כי הנאשם ישוחרר על מנת שלא תהיה לבדה.

הטיעונים לעונש

11. הצדדים נחלקו בעניין עונשו של הנאשם.

12. **התביעה** עתרה לקביעת 3 מתחמי ענישה נפרדים בעבירות בהן הורשע הנאשם. האחד ביחס לעבירות הסמים, השני בעבירה של החזקת הסכין והאגרוף והשלישי בעבירות של הנהיגה בשכרות ובזמן פסילה. הוטעם, כי האינטרסים המוגנים בבסיס העבירות שונים וכי מבחן הקשר ההדוק בין העבירות מצדיק קביעת המתחמים הנפרדים המבוקשים.

13. אשר לעבירות הסמים, עמדה התביעה על הפגיעה הגלומה בהן לכוננות הצבא והמשמעת הצבאית. התביעה עתרה לקביעת מתחם הנע בין 90 ל-180 ימי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה ופסילת רנצ"א. צוין כי אף שמדובר בשימושים בנסיבות אזרחיות קיימת חומרה במעשים לאור תדירות השימוש ולאור היקף החזקת הסם, חלוקתו

לשקיות קטנות והחזקת הכלי המשמש לצריכת הסם. התביעה הפנתה להליך הפלילי הקודם בעניינו ממנו ביקשה ללמוד כי עולם הסמים אינו זר לנאשם וכי לא חדל משימוש בסם חרף גיוסו לצה"ל. לפיכך, טענה כי יש צורך ממשי בהרתעת הנאשם מלשוב על מעשיו.

14. אשר לעבירה שעניינה החזקת סכין ואגרופן, טענה התביעה כי הנאשם פגע בתחושת המוגנות של החברה הישראלית וכי עבירה זו פותחת שער לעבירות אלימות קשות וטמון בה פוטנציאל סיכון רב. החשש בעניינו של הנאשם רב אף יותר לנוכח עברו. התביעה הפנתה לתמונות האגרופן והסכין (ת/5) בכל הנוגע לפוטנציאל סיכון זה. לפיכך, עתרה לקביעת מתחם הנע בין חודשיים למספר חודשי מאסר לריצוי בפועל בכליאה ממשית ולהטלת העונש ברף העליון של המתחם לאור עברו של הנאשם. כן עתרה למימוש ההתחייבות הכספית של הנאשם מגזר דינו הקודם (ת/3).

15. אשר לעבירות הנהיגה עמדה התביעה על סיכון שלום הציבור הטמון בהן. התביעה טענה כי התנהגות הנאשם הייתה קלת דעת ומעידה כי אחז בהגה ללא כל שיקול דעת ושליטה במעשיו. נהיגה בזמן פסילה מבטאת זלזול ברשויות האכיפה, בפרט לאור העובדה שתקופת הפסילה החלה יומיים בלבד קודם לאירוע. כך גם סירובו למסור דגימת שתן ולעבור בדיקת מאפיינים מצביעה על פגיעה שלטון החוק. לאור האמור עתרה לקביעת מתחם הכולל עונש מאסר בפועל ותקופת פסילה הנעה בין שנתיים ל-4 שנות פסילה בפועל, תוך מיקום עונשו של הנאשם בחלקו העליון של המתחם.

16. התביעה תמכה עתירתה בפסיקה שונה לעניין העונש ביחס לכל אחת מקבוצות העבירות.

17. **ההגנה** מאידך גיסא עתרה להטלת עונש מאסר כתקופת מעצרו של הנאשם, וביקשה כי כל תקופת מאסר נוספת תרוצה בדרך של עבודה צבאית. ההגנה לא הביעה התנגדות לקביעת מתחמי ענישה כעתירת התביעה, אך עתרה מכל מקום לא להשית עונש מאסר בכליאה העולה על תקופת מעצרו של הנאשם עד כה.

18. ההגנה עמדה על שיתוף הפעולה של הנאשם בחקירתו ועל הודאתו בפני בית הדין בהזדמנות הראשונה. נטען כי מתחמי הענישה להם עתרה התביעה אינם משקפים את רמת הענישה הנהוגה. ההגנה הפנתה בהקשר זה לפסיקה של בתי הדין הצבאיים בעבירות של שימוש בסמים בנסיבות אזרחיות ולפסיקה אזרחית בעבירה שעניינה החזקת סכין.

19. לגבי עבירה זו של החזקת סכין נטען כי בשורה של פסקי דין לא הושת עונש של מאסר לריצוי בפועל, וכי יש להבחין בין נשיאת סכין על גופו של אדם לבין נשיאתו ברכב, מבלי שנעשה בו שימוש. ההגנה לא התנגדה להפעלת ההתחייבות הכספית ביחס

לעבירה זו וכן להטלת עונש מאסר מותנה ופסילת רנצ"א לתקופה שלא תפחת מתקופת המינימום בעבירות התעבורה.

20. בצד זאת, בכל הנוגע לרכיב המאסר לריצוי בפועל עמדה ההגנה על נסיבות חייו המורכבות של הנאשם, במרכזן פטירת אמו באופן מפתיע בעת שהיה נער, ומחלתה הקשה של סבתו, בה הוא מטפל באופן יומיומי. ההגנה הפנתה לדברי קצינת שירות המבחן בהליך הקודם בעניינו של הנאשם, אשר ציינה כי מדובר בנער שנמצא "במצב הישרדותי", ועל כך שמהלך חייו של הנאשם היה לא נורמטיבי ובראי דברים אלו יש לבחון את מעשיו.

21. הנאשם בדברו האחרון מסר בשנית כי הוא מתחרט על מעשיו וביקש התחשבות בעונש המאסר על מנת לטפל בסבתו.

דיון והכרעה

22. תיקון 113 לחוק העונשין, שעניינו הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, קובע כעיקרון מוביל בענישה את עיקרון ההלימה. דהיינו, הלימה בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ובין מידת אשמו של הנאשם וסוג העונש שיוטל עליו בסופו של יום. בהתאם לתיקון זה, מקום בו הרשיע בית המשפט נאשם במספר עבירות המהוות כמה אירועים, יקבע מתחם עונש הולם לכל אירוע בנפרד ולאחריו רשאי הוא לגזור עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכולם. ככל שלא נקבע עונש כולל יקבע בית המשפט את דרך נשיאת העונשים, אם בחופף ואם במצטבר.

23. בהקשר זה, ובהתאם לשונות בין עבירות הסמים לעבירה שעניינה החזקת אגרוף או סכין, מצאנו לאמץ את עמדת התביעה ולייחד מתחם ענישה נפרד לכל אחד מן האירועים. כך גם ביחס לעבירות הנהיגה בשכרות והנהיגה בזמן הפסילה. ביחס לאחרונות, אף אם ניתן להצביע על זיקה מסוימת בין הנהיגה בשכרות לעבירות הסמים, הרי שנהיגת הנאשם בזמן פסילה ודאי אינה דומה או קרובה במאפייניה לעבירות הסמים ואף העבירה שעניינה נהיגה בשכרות בעלת מאפיינים ייחודיים השונים במידה ניכרת מעבירות השימוש והחזקה בסם מסוכן או סירוב להיבדק (ראו לעניין זה מבחן "הקשר ההדוק" כפי שהובא בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 29.10.14); כן ראו: ע"פ 1082/14 ג'סאר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 15.7.23)). לפיכך, מצאנו לייחד שלושה מתחמי ענישה לשלוש קבוצות עבירות.

עבירות הסמים

24. פסיקתם העקבית של בתי הדין הצבאיים היא כי שימוש בסמים אינו מתיישב עם השירות הצבאי. קביעה זו שרירה וקיימת גם בעת שעסקינן בשימוש בסם אשר נעשה בנסיבות אזרחיות. נקבע כי –

"שימוש בסם על ידי חיילים הינו חמור גם אם הוא נעשה בנסיבות אזרחיות, באשר טמונה בו פגיעה ביכולתו של החייל המשתמש להיות זמין וכשיר כל אימת שייקרא למילוי מטלה צבאית" (ע/77/13 **התובע הצבאי הראשי נ' רב"ט ק'** (2013)).

וכן –

"נקודת המוצא היא, מימים ימימה, כי טיבה ואופייה של המסגרת הצבאית, צורכי הביטחון, הדרישה למוכנות והיבטי המשמעת הכרוכים בהם, מחייבים להרחיק את נגע הסמים מבין שורות הצבא. המערכת הצבאית אינה יכולה להתפשר במלחמתה בנושא וחייבת לנקוט אמצעי אכיפה נמרצים לשם הרתעה מפני שימוש בסם ביחידה ואף מחוצה לה" (ע/64/17 **התובע הצבאי הראשי נ' רב"ט ר'** (2017) וראו האסמכתאות שם).

25. שימוש בסם מסוכן, בהיקף נרחב ולתקופה ממושכת פוגע פגיעה קשה באינטרסים חברתיים מוגנים שעניינם שמירה על מוכנות צה"ל, כשירותו וכוננותו ופוגע בחוסנו של צה"ל. בשל כך, הפסיקה הנוהגת בעבירות סמים בצה"ל, מלמדת כי ברגיל, יושתו על המהינים לבצע שימוש בסם מסוכן, בתוך שירותם הצבאי, עונשי מאסר לריצוי בפועל. זאת, אף אם מדובר במעשי שימוש אחדים בסמים מסוכנים. על אחת כמה וכמה אמורים הדברים שעה שמדובר במעשי שימוש תדיר בסמים הנפרשים על פני תקופה ארוכה כבענייננו.

כך שב וקבע בית הדין הצבאי לערעורים בעניין ר' הנ"ל –

"...נקבע, לאורך שנים, כי ככלל, ראוי להטיל על החיילים העושים שימוש בסמים, גם אם מחוץ למסגרת הפעילות הצבאית, עונשי מאסר לריצוי בפועל. הוטעם, כי שימוש בסמים על ידי חיילים מכרסם בחוסנו של הצבא ובכשירותו ושומה להרתיעם מכך בדרך של ענישה משמעותית" (ע/40/11 **רב"ט י' נ' התובע הצבאי הראשי** (2011); וראו גם: ע/80/12 **התובע הצבאי הראשי נ' סמ"ר ג'** (2012); ע/68/08 **התובע הצבאי הראשי נ' טור' ק'** (2008)) (שם, בפסקה 25).

26. בענייננו, מדובר במי אשר החל במעשיו כבר בראשית דרכו בצה"ל, בחודש פברואר 2018 ולא חדל מהם ביוזמתו משך כל שירותו הצבאי. סירובו של הנאשם למסור דגימת שתן מצביע על כך שמעורבותו בעולם הסמים לא פסקה אלא בשל מעצרו. היקף מעשי השימוש, שאינו פוחת מ-20 הזדמנויות לצד החזקת הסם במשקל שאיננו מבוטל מלמדת על פגיעה חריפה בהיבטי המשמעת הצבאית, במוכנות הצבא ובכלל הערכים המוגנים אותם ציינו.

27. משכך, ובהתאם למדיניות הענישה הנוהגת, הנלמדת גם מן הפסיקה אותה הביאו בפנינו הצדדים בטיעוניהם, מצאנו כי מתחם העונש ההולם בעבירות אלו (פרטי אישום 1-3) נע בין 90 ל-135 ימי מאסר לריצוי בפועל (ראו: ע/55/13 **התובע הצבאי הראשי נ' סמל נ'** (2013); ע/56/13 **התובע הצבאי הראשי נ' סמל ב'** (2013); ע/94/17 **התובע הצבאי הראשי נ' סמל ח'** (2017); ע/106/08 **סמ"ר ב' מ' נ' התובע הצבאי הראשי** (2008); ע/49/08 **רב"ט ה' נ' התובע הצבאי הראשי** (2008). יודגש, כי במרבית המקרים דובר היה במעשי שימוש בהיקף קטן מזה דנן וכן בהחזקה במשקל נמוך יותר). לצד עונש זה ראוי להטיל עונש מאסר מותנה, הורדה בדרגה ופסילת רישיונות. משכה של פסילת הרישיונות בגין עבירות הסמים נע בין 3 חודשים ל-11 חודשים בנסיבות העניין שבפנינו. גזירת עונש אחרון זה תיעשה באופן כולל ביחס לכל האירועים ובפרט לאור עבירות הנהיגה בשכרות והנהיגה בזמן פסילה (ראו: סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין).

28. בעת בחינת העונש הראוי לנאשם בתוך מתחם זה שקלנו מחד גיסא, את עברו הפלילי והמשמעותי של הנאשם וכן שיקולי הרתעה כללית ואישית. מאידך גיסא, נתנו דעתנו, לנסיבות חייו המורכבות של הנאשם, לפגיעה שתיגרם לנאשם, בפרט לנוכח גילו הצעיר, ולמשפחתו, לנוכח מצבה הרפואי של סבתו, כפי שהעידה בפנינו, כתוצאה מהטלת עונש מאסר ממושך. כן הענקנו משקל לנטילת האחריות של הנאשם והחרטה שהביע. **אשר על כן, מצאנו למקם את עונשו בחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם ולהעמידו על 105 ימי מאסר לריצוי בפועל.**

החזקת הסכין והאגרופן

29. פסיקת בתי המשפט בעבירות שעניינן החזקת סכין או אגרופן שלא כדין דיברה רבות על אודות הערכים החברתיים המוגנים שבבסיסן. במעשיו פגע הנאשם בערך ההגנה על שלמות גופו של האדם, תחושת הביטחון האישי והבטחת שגרה ושקט לכל אדם כי יוכל לקיים חיים שלווים מבלי לחשוש. באשר לעבירת החזקת הסכין נקבע כי זו נועדה לעקור מן השורש את תופעת הסכינאות והחשש כי ייעשה שימוש בסכין בעת עימות או הסלמה של ויכוח לעימות אלים.

לעניין זה יפים דבריו של כבוד השופט רובינשטיין בעניין הנוק –

"כבר נשתפך דיו רב ונשתברו קולמוסים ומקלדות בפסקי הדין של בית משפט זה ובתי המשפט האחרים לעניין 'תת-תרבות-הסכין'. לפנים היה אדם יוצא לרחוב ובידו או בכיסו ארנקו, מטפחתו ועטו. היום רבים היוצאים לרחוב וסכין בידם, או איש סכיני על ירכו, לאו דווקא כדי לקלף מפירות הארץ, ואך יוציאים פלוני משלוותם, ברב או במעט, תישלף הסכין; וסגולתה הטבועה של זו, שהיא עלולה לשפיכות דמים, וכדברי חכמים ש"הברזל מקצר ימיו של אדם" (ילקוט שמעוני, פרשת יתרו) (ע"פ 2047/07 הנוק נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14.5.2007); כן ראו: ע"פ 5928/93 ביאדגלין נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 13.7.1994))."

30. אשר להחזקת האגרון יש לציין כי בשונה מהחזקת סכין לגביה ניתן להצביע על שימוש למטרה כשרה, הרי שאופיו של אגרון הוא כי מדובר בכלי תקיפה. לא ניתן להצביע על הצדקה להחזקה בהיותו כלי אלים ופסול מטבעו. מכל מקום, בענייננו מדובר הן בהחזקת אגרון והן בהחזקת סכין, שנוקה עשוי להיות רב וקטלני. ניתן להתרשם לעניין זה מתצלומי הסכין והאגרון אשר להחזקתם לא ניתן להצביע על מניע תמים (ת/5). אין חולק כי המדובר בהחזקה מתוכננת ויזומה של הנאשם.

31. בצד זאת, אין להתעלם מן העובדה כי לא נעשה שימוש בסכין ובאגרון, כי לא נגרם נזק למאן דהו כתוצאה מהחזקת הכלים וכי אף לא נעשה ניסיון לשימוש בהם. הסכין והאגרון לא הוחזקו באופן חבוי על גופו של הנאשם אלא ברכבו.

32. אשר למדיניות הענישה הנהוגה הציגו הצדדים, כאמור, פסיקה התומכת בעתירתם לעונש, זה בכה וזה בכה. מנעד הענישה בעבירות של החזקת סכין רחב עד מאוד. הטעם לכך נעוץ בנסיבות ביצוע עבירת החזקה ויתר הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה: מקום החזקה, קיומן של עבירות נלוות, טיבה של הסכין. בחינת של מדיניות הענישה הנהוגה במישור זה מלמדת כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה וקנס כספי או של"צ למספר חודשי מאסר לריצוי בפועל בכליאה או בעבודות שירות (ראו למשל לצד החומרה: רע"פ 2932/08 מרגאן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 12.6.2008) – חודשיים מאסר בפועל בגין החזקת סכין חרף תסקיר חיובי ועבר פלילי נקי; ע"פ (חיפה) 31988-06-10 גטהון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 28.10.2010) – קבלת ערעור הנאשם מטעמי שיקום והעמדת העונש על 6 חודשי מאסר בעבודות שירות בגין החזקת סכין בכיס המכנסיים בכניסה למועדון. לנאשם עבר פלילי נקי;

עפ"ג (חיפה) **יפרח נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 21.5.2009) – דחיית ערעור הגנה על גזר דין בו הושתו 5 חודשי מאסר לריצוי בפועל על החזקת סכין סמוך למועדון לילה. ולצד הקולה: רע"פ 2609/12 **חלבי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 19.8.2012) – הרשעה בשתי עבירות של החזקת סכין ועונש של של"צ ומאסר מותנה; רע"פ 2968/12 **אלזיד נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 6.5.2012) – החזקת סכין ברכב – עונש של של"צ ומאסר מותנה).

33. במקרה שבפנינו, ולאור הנסיבות המתוארות מעלה ובראי רמת הענישה הנהוגה סברנו כי **מתחם העונש נע בין מאסר לריצוי בפועל לתקופה קצרה, גם אם בדרך של עבודה צבאית ל-3 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בכליאה**. מובן, כי לצד עונש זה ראוי שיוטל עונש מותנה מרתיע. אשר לקביעת עונשו של הנאשם בתוך מתחם זה מצאנו להתחשב במערך שיקולים דומה לזה אשר נשקל בעבירות הסמים (לעיל פס' 28). עם זאת, מצאנו כי עברו הפלילי של הנאשם, בדגש על עבירות אלימות ואיומים, איננו מאפשר קביעת עונשו של הנאשם בתחתית מתחם ענישה זה. מדובר במי שההין להחזיק בשני כלי תקיפה שלא למטרה כשרה. כל אחד מכלים אלו, וודאי שניהם יחדיו, מצביעים על פוטנציאל סיכון גבוה ובמיוחד אמורים הדברים לאור עברו של הנאשם, אשר עשה שימוש בנשק קר – סכין – תוך ביצוע עבירה של איומים. העובדה כי הנאשם בחר להצטייד בסכין ואגרופן ולהחזיקם ברשותו חרף ההליך הקודם בעניינו והעובדה כי תלויה כנגדו התחייבות כספית מהליך פלילי קודם, אשר הושתה עליו כשנה בלבד קודם לכן מלמדת על הצורך לבכר שיקולי הרתעה אישית בעניינו. אשר על כן, מצאנו להעמיד את עונשו של הנאשם בעבירה זו, סביב מרכז מתחם העונש ההולם. **יוצא, אפוא, כי על הנאשם יוטלו בגין הרשעתו בעבירה זו 45 ימי מאסר לריצוי בפועל, בכליאה**.

34. כן יש מקום להפעיל את ההתחייבות הכספית בסך 5,000 ש"ח, אשר עליה חתם הנאשם במסגרת גזר דינו בת"פ 10304-10-15 בבית המשפט לנוער ברמלה (ת/3).

עבירות הנהיגה בשכרות ובזמן פסילה

35. בבסיס העבירות שבכותרת בהן הורשע הנאשם, עומדים ערכים חברתיים מוגנים החופפים בחלקם, במרכזם שמירה על ביטחון הציבור ושלומו, הגנה על שלמות גופם של המשתמשים בדרך ובכלל זה על חיי הנוהג עצמו וחיי הסובבים אותו והגנה אף על הרכוש העלול להינזק כתוצאה מנהיגה מסכנת כנהיגה בשכרות. אשר לנהיגה בזמן פסילה, ערך מרכזי נוסף עניינו כיבוד שלטון החוק וציווי בית המשפט.

36. כך, ציין בית המשפט העליון ביחס לעבירה של נהיגה בזמן פסילה -

"העבירה אותה עבר המבקש היא חמורה, ועל הדבר לבוא לידי ביטוי בהטלת ענישה מרתיעה. נהיגה בכבישי הארץ בזמן פסילת רישיון טומנת בחובה סיכונים רבים לביטחונם של הנוסעים ושל הולכי הרגל, ובפרט אמורים הדברים נוכח הקטל המתמשך בכבישי הארץ, ונוכח האינטרסים המשמעותיים שנפגעים מביצוע העבירות בהן הורשע המבקש, כמו גם שכיחותן הגבוהה. יתר על כן, ולא פחות מכך, נהיגה בפסלות משקפת יחס של זלזול בחיי אדם והיא בבחינת ביזוי החוק וצווי בית המשפט. אדם הנוהג בכביש, על אף שרישיונו נפסל, מוכיח כי לא ניתן להרחיק אותו מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב (רע"פ 410/04 מזרחי נ' מדינת ישראל (7.3.2004)). על כן, נקבע בסעיף 67 לפקודת התעבורה, כי "מי שהודע לו שנפסל מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה, וכל עוד הפסילה בתקפה הוא נוהג ברכב שנהיגתו אסורה בלי רישיון לפי פקודה זו... דינו - מאסר שלוש שנים". אף ההלכה מורה, כי בעבירות של נהיגה בפסילה כי יש להטיל עונשי מאסר לריצוי בפועל (רע"פ 5090/04 צאנע נ' מדינת ישראל (31.5.2004))" (רע"פ 5300/18 סלאמה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 12/07/18)).

37. וביחס לעבירה של נהיגה בשכרות -

"נהיגה בשכרות הינה אחת מן הסיבות המרכזיות לגרימתן של תאונות דרכים, דבר המסכן את שלום הציבור ופוגע בביטחונו. אשר על כן, מדיניות הענישה בעבירות אלה, מחייבת את בית-המשפט לנהוג ביד קשה בנהגים שיכורים - תהא רמת האלכוהול בדמם, אשר תהא (ראו, לעניין זה, רע"פ 861/13 פנאדקה נ' מדינת ישראל (6.2.2013); רע"פ 3343/04 נפתז'י נ' מדינת ישראל (16.5.2004)). אשר על כן, לא בכדי בחר המחוקק להגביל את שיקול דעתו של בית-המשפט, בקובעו בסעיף 39א לפקודת התעבורה עונש פסילה מינימלי,

בגין הרשעה בעבירה של נהיגה בשכרות" (רע"פ 2829/13 מור מוריאל נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 29.4.2013).

ועוד –

"כידוע, נהיגה במצב של שכרות מסכנת את חייהם של הנוהגים בכביש והיא מהווה גורם מרכזי למספרן הרב של תאונות הדרכים. לכן, יש לנקוט במדיניות ענישה מרתיעה ולהעניש בחומרה נהגים הנתפסים כאשר הם נוהגים בשכרות (ראו למשל: רע"פ 6439/06 קריטי נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 19.10.2006); רע"פ 2073/08 ברבי נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 9.3.2008))" (רע"פ 2508/11 סמולנסקי נ' מדינת ישראל תק-על (1)2011, 4378, 4380 (2011)).

38. משנה תוקף יש לדברים האמורים עת עסקינן במי אשר אחז בידיו בהגה בעודו שיכור, כמשמעות המונח בחוק, וחרף ציווי בית המשפט על פסילת רישיונות הנהיגה. העבירות בהן הורשע הנאשם במישור זה הן מן העבירות החמורות ביותר בפקודת התעבורה. יש בהן, כל אחת לחוד, וודאי כאשר הן מצטרפות זו לזו, כדי לבטא זלזול בוטה בחוק, בשלטון החוק ובשלום הציבור (ראו עוד: רע"פ 3878/05 בנגוזי נ' מדינת ישראל (26.5.2005)).

39. בשים לב לרמת הענישה הנהוגה והראויה, ולצבר היבטי החומרה הקשורים בביצוע העבירות במקרה דנן, יש לבחון את מתחם העונש ההולם במקרה זה. במסגרת שיקולים אלו, ובבחינת עוצמת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים עליהם עמדנו לעיל, יש להדגיש כי מדובר במי אשר בתוך שתי יממות בלבד מעת שהחל בריצוי עונש פסילה בפועל, אותו גזר עליו בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה (ת/4) נטל חירות לעצמו לנהוג ובעודו שיכור. המדובר בזלזול כה עז ומופגן המלמד כי אין על הנאשם מוראו של הדין ויש בו להשליך על קביעת מתחם העונש ההולם. לאור מכלול היבטים אלו, מצאנו כי מתחם העונש ההולם במקרה זה נמתח בין עונש של מאסר מותנה ועד למספר חודשי מאסר בפועל.

40. לצד עונש מאסר זה, ובהתאם להוראות החוק וההלכה הפסוקה יש להשית עונש של פסילה בפועל. כידוע, הלכה היא כי בעבירות של נהיגה בשכרות מתחייבת פסילה רישיונות נהיגה בפועל לתקופה שלא תפחת משנתיים. פסיקה זו מיושמת, הלכה למעשה, בבתי הדין הצבאיים ובבתי המשפט האזרחיים (ראו למשל: ע/74/15 רס"ב צ' נ' התובע הצבאי הראשי (2016); ע/66/11 התובע הצבאי הראשי נ' רב"ט א')

(2011); רע"פ מור מוריאל הנ"ל; רע"פ 4624/13 ק' נ' התובע הצבאי הראשי (2013); רע"פ 6439/06 קריטי הנ"ל והאסמכתאות בכל אחד מהמקרים).

41. נהיגתו של הנאשם בזמן פסילה, אשר מצביעה על נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף בעת האירוע, מחייבת אף היא ענישה בדמות פסילה רישיונות נהיגה בפועל. בהתאם לפסיקה אליה הפנינו מעלה ובראי רמת הענישה הנהוגה גם תקופה פסילה זו נאמדת בחודשים ארוכים (ראו: עניין נ', מ', ס' וב' הנ"ל).

42. כך גם הרשעתו של הנאשם בעבירות מתחום הסמים מחייבת עונש של פסילת רישיון נהיגה מטעמים מניעתיים ומטעמי הלימה והרתעה (להרחבה ראו: ע/71/07 התובע הצבאי הראשי נ' טור' ג' (2007); ע/70/03 טור' א' נ' התובע הצבאי הראשי (2003); ע/60/17 התובע הצבאי הראשי נ' טוראי ס' (2018) ע/18/14 סמל א' ז' נ' התובע הצבאי הראשי (2015)).

43. על יסוד מכלול האמור, ומשמצאנו לגזור לנאשם עונש פסילה כולל ביחס לכלל העבירות, לרבות בגין עבירות הסמים, באנו לכלל דעה כי מתחם העונש ההולם בהיבט פסילת רישיונות הנהיגה נע בין 30 חודשי פסילה ל-4 שנות פסילה בפועל.

44. בעת בחינת העונש הראוי לנאשם במתחם הענישה האמור, מצאנו כי לא ניתן להימנע במקרה זה מהטלת רכיב כלשהו של מאסר לריצוי בפועל, וזאת לאור צבר העבירות של נהיגה בשכרות ונהיגה בזמן פסילה לצד נסיבות החומרה המובהקות עליהן עמדנו לעיל. במסגרת שיקולינו, נתנו דעתנו אף להתנהלות הנאשם באירועים והעדר שיתוף פעולה בדמות סירוב לעבור בדיקת מאפיינים ולמסור דגימת שתן. יצוין עוד כי אין בנסיבותיו האישיות המורכבות של הנאשם כדי להשליך באופן כלשהו על ביצוע עבירות אלו ולפיכך אין בנסיבותיו של הנאשם משום נימוק לקולה.

45. מן העבר האחר, נוסף להרשעתו של הנאשם בפנינו, עיון בפלט הרשעותיו הקודמות מלמד כי לחובתו 7 הרשעות קודמות בעבירות תעבורה שונות. בגין האחרונה שבהן, כאמור, נפסל רישיונו ל-30 ימים. יוער, כי מדובר במי שאוחז ברישיון נהיגה משנת 2016, היינו פחות מ-3 שנים, וכבר הספיק לצבור לחובתו שורת הרשעות ארוכה. היבט זה מצביע על צורך בהרתעת הנאשם מפני ביצוע עבירות תעבורה נוספות דומות ובכלל.

46. לאור כל המקובץ, מצאנו לקבוע את עונשו של הנאשם במתחם ענישה זה על 30 ימי מאסר לריצוי בפועל, לצד עונש מאסר מותנה ופסילה של רישיונות הנהיגה בפועל לתקופה בת 40 חודשים.

אופן נשיאת עונשי המאסר

47. כאמור, בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, ובהתאם להוראות סעיף 40ג(ב) לאחר קביעת מתחם העונש ההולם בגין כל אחד מהאירועים, שומה על בית הדין, אם גזר עונש נפרד לכל אירוע, לקבוע את מידת החפיפה בין העונשים או הצטברותם.

48. הוראות החוק והפסיקה שבאה בעקבותיו מלמדות כי עם תיקונו של חוק העונשין "שונתה נקודת המוצא בסוגיה זו, באופן שהכלל הוא הצטברותם של עונשים ולא חפיפתם" (ראו: עניין חרר הנ"ל, בפסקה 29; ע"פ 5915/15 ח'ורי נ' מדינת ישראל (3.11.2016)). אמנם, ההחלטה בדבר אפשרות חפיפת העונשים נותרה לשיקול דעת בית הדין, אולם זאת יעשה בית הדין תוך התחשבות במתחמי הענישה שנגזרו, בהיקף העבירות ובזיקה ביניהן. סברנו כי נסיבות המקרה שבפנינו, אינן מצביעות על זיקה כלשהי בין העבירות השונות. עוד סברנו, כי אף אם קיימת זיקה מסוימת בין עבירת הנהיגה בשכרות לעבירות מתחום הסמים הרי שזו מקבלת ביטוי בעצם קביעת עונש הפסילה הכולל ביחס לכל העבירות הללו, באופן המבטא חפיפה מסוימת בין עונש הפסילה שהיה נגזר לנאשם בנסיבות אחרות.

49. **נמצא, אפוא, כי עונשי המאסר אשר נגזרו על הנאשם ירוצו בזה אחר זה, באופן מצטבר.**

סוף דבר

50. אשר על כן, הרינו גוזרים על הנאשם את העונשים המצטברים הבאים:

- א. שישה (6) חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו.
- ב. מאסר על תנאי בן חודשיים (2), למשך שנתיים (2), לבל יעבור כל עבירה, לפי פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 או עבירה לפי סעיף 127 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, או עבירה של אי קיום הוראות, לפי סעיף 133 לחוק השיפוט הצבאי, אם יעבור עבירה לפי פקודת מטכ"ל 33.0220, למעט בגין שתיית משקה משכר.
- ג. מאסר מותנה בן ארבעה (4) חודשים למשך שלוש (3) שנים לבל יעבור הנאשם עבירה של החזקת סכין או אגרופן או כל עבירה שיש בה יסוד של איומים או אלימות.
- ד. מאסר מותנה בן חודשיים (2) למשך שלוש (3) שנים לבל יעבור הנאשם כל עבירה שעניינה נהיגה בשכרות או נהיגה בזמן פסילה.

ה. ארבעים (40) חודשי פסילה רנצ"א בפועל, ומניינם מיום סיום ריצוי עונש המאסר בפועל, כאמור בסעיף א' לעיל.

ו. הורדה לדרגת טוראי.

ז. הפעלת ההתחייבות הכספית בסך חמשת אלפים (5,000 ₪) שקלים, אשר עליה חתם הנאשם במסגרת גזר דינו בת"פ 10304-10-15 בבית המשפט לנוער ברמלה (ת/3). ההתחייבות תשולם בעשרה (10) תשלומים שווים, עוקבים ורצופים, החל ביום 1.6.2019. לא ישולם אחד מן התשלומים במועדו תעמוד יתרת ההתחייבות כולה לפירעון מידי ואם לא תשולם ייאסר הנאשם, לתקופה בת ארבעה עשר (14) ימים.

העתק מגזר דין זה יועבר למפקד מצ"ח דן המתבקש לוודא העברת החפצים שנתפסו בידי הנאשם בעת עצירתו (סכום כסף מזומן בסך 2,300 ₪ ומכשיר טלפון סלולרי) לנאשם, באמצעות גורמי הכליאה.

- זכות ערעור כחוק.
- ניתן והודע היום, 18.02.2019, י"ג באדר א' התשע"ט, בפומבי ובמעמד הנאשם ובאי כוח הצדדים.

שופטת

אב"ד

שופט